

የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ
ባለሥልጣን

የተላላፊ ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም መመሪያ

የተላላፊ ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም መመሪያ ቁጥር

16/2001

የገቢ፣ ወጪ እና ተላላፊ ዕቃዎችን የገዙ መተላላፊ መንገድ በሕግ መወሰንና ከተወሰነው መንገድ ውጭ የሚጓዙ፣ የሚቆሙ፣ የሚያራግፉና የሚጭኑ አንጓገሮችን ለመቆጣጠር እና ሕጋዊ እርምጃ መውሰድ በማስፈለጉ፤

በገቢ፣ በወጪና በተላላፊ ዕቃዎች ላይ አገሪቷ ማግኘት የሚገባትን ገቢ በአግባቡ እንዲሰበሰብ ለማድረግ፣ የመተላላፊያ መንገዶች ላይ በሚደረገው የቁጥጥር ስራ ላይ የሚመለከታቸውን አካላት ኃላፊነትና ግዴታ በግልጽ መደንገግ በማስፈለጉ፤

የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን በአዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀጽ 19(3) በተሰጠው ስልጣን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የተላላፊ ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም” መመሪያ ቁጥር 16/2001 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጓሜ የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ፤

1. **“ተላላፊ ዕቃ”** ማለት ማንንዣ በመቀየር ወይም በመጣበት ማንንዣ በተፈቀደ የመተላለፊያ መሥመር የኢትዮጵያን ግዛት አቋርጦ የሚሄድ ወይም ከአንድ የጉምሩክ ጣቢያ ወደ ሌላ የጉምሩክ ጣቢያ የሚንቀሳቀስ ዕቃ ነው።
2. **“የጉምሩክ ትራንዚት ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም”** ማለት ተላላፊ ዕቃዎች በጉምሩክ ቁጥጥር ሥር ሆነው ከጉምሩክ ትራንዚት መነሻ እስከ መድረሻ ቦታ የሚተላለፉበት የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ሂደት ነው።
3. **“የመተላለፊያ መሥመር”** ማለት በጉምሩክ ቁጥጥር ሥር ያሉ ገቢና ወጪ ዕቃዎች የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ወደሚያጠናቅቁበት ሥፍራ እንዲጓጓዙበት በባለሥልጣኑ የተወሰነ ማናቸውም መንገድ ነው።
4. **“የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት አስፈፃሚ ”** ማለት በአዋጁ አንቀጽ 2(15) የተሰጠውን ትርጓሜ የሚይዝ ሆኖ የጉምሩክ ተላላፊ ዕቃዎችን የሚያስተላልፍ ሰው ነው።
5. **“የጉምሩክ ማሸጊያ”** ማለት ባለሥልጣኑ በሚያወጣው የሕዝብ ማስታወቂያ የሚገለጽ እና የተላላፊ ዕቃዎች መያዣ ወይም ማንንዣ ላይ የተጫነ ዕቃ የሚታሸግበት ወይም የሚታሰርበት መሳሪያ /ዲቫይስ/ ነው።

6. “ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ” ማለት አንጻራዊ በጉምሩክ ትራንዚት አፕሬይሽን ወቅት ተላላፊ ዕቃን ለጉምሩክ ትራንዚት አፕሬይሽን በተፈቀደለት የጊዜ ገደብ እና ሁኔታ የትራንዚት መድረሻው ቦታ ላይ እንዳይደርስ እክል ሊሆን የሚችል እና አግባብ ባለው ህግና በአለም አቀፍ ስምምነት ተቀባይነት ያለው ከአንጻራዊ ቁጥጥር ውጪ የሆነ ክስተት ነው።

7. “ከአቅም በላይ ለሆነ ሁኔታ የሚቀርብ ማሥረጃ” ማለት በጉምሩክ ትራንዚት ስነ-ስርዓት አፈፃፀም ወቅት ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ የገጠመው አንጻራዊ ሁኔታውን በአቅራቢያው ለሚገኝ የባለሥልጣኑ ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤት ወይም ህግ አስከባሪ አካል አስታውቆ ከዚህ አካል የተሰጠው ስለ ሁኔታው የሚገልጽ የጽሁፍ ማረጋገጫ ነው።

8. “ፖትሮሊንግ” ማለት ወደ ሀገር ለመግባት ወይም ከሀገር ለመውጣት የትራንዚት ፈቃድ ያገኙ፤ እንዲሁም ከወደብ እና መግቢያ በሮች የሚንቀሳቀሱ ተላላፊ ዕቃዎችን መረጃ በማጠናቀር አስቀድሞ በተነደፈ መርሐ - ግብር መሠረት በመተላለፊያ መሥመሮች ላይ በፌደራል ፖሊስ እና/ወይም በባለሥልጣኑ መ/ቤት የሚደረግ የክትትልና ቁጥጥር ሥርዓት ነው።

9. “የጉምሩክ ጣቢያ”፣ “የጉምሩክ ወደብ” እና “የማንገዥ ኃላፊ” በአዋጁ የተሰጣቸውን ትርጓሜ ይይዛሉ።

10. “አዋጅ” ማለት የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001 ነው።

11. “ባለሥልጣን” ማለት የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ነው።

3. ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዓላማ የጉምሩክ ተላላፊ ዕቃ ሥነ-ሥርዓት በመፈፀም ወደ ሀገር በሚገቡ፣ ከሀገር በሚወጡ፣ አገር አቋርጠው በሚሄዱ ወይም በአገር ውስጥ በሚተላለፉ ዕቃዎች ላይ የሚፈፀሙ፡-

- ❖ ከተፈቀደው መግቢያና መውጫ የጉምሩክ በር የመውጣት፣
- ❖ ከተፈቀደው የመተላለፊያ መስመር የመውጣት፣
- ❖ በተፈቀደው የጊዜ ገደብ ያለመድረስ፣
- ❖ የጉምሩክ እሽጎችን የመፍታት፣ ወይም የመስበር፣
- ❖ በማንኛውም ላይ የተጫኑ ተላላፊ ዕቃዎችን ከጉምሩክ ዕውቅናና ፈቃድ ውጪ የማራገፍ ወይም የመጫን ወይም የመቀላቀል ወይም የማጉደል።
- ❖ የዕቃዎቹ የመተላለፊያ ሰነድ የመሰረዝ የመደለዝ እና ሌላ ተገቢ ያልሆኑ ህገወጥ ተግባሮችን በመከላከል በወጪና በገቢ ንግድ ላይ ሊፈጠር የሚችልን ጉጂ ተዕዕኖ መቀነስ፣ መከላከልና አጥፊዎችንም ለሕግ በማቅረብ ተገቢው ህጋዊ የእርምጃ እርምጃ እንዲወሰድ ማስቻል ነው።

4. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ ወደ ሀገር በሚገቡ ፣ ከሀገር በሚወጡ፣ አገር አቋርጠው በሚሄዱ እና በአገር ውስጥ በሚንቀሳቀሱ ተላላፊ ዕቃዎች፣ ማንኛውም ዎች፣ ከእነዚህ ጋር ግንኙነት ባላቸው አስተላላፊዎች፣ አንገገኞች እና ሌሎች ሰዎች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

ስለ ተላላፊ ዕቃዎች

5. ጠቅላላ

1. ማናቸውም በተላላፊነት የተመዘገበ ዕቃ እንቅስቃሴውን ከመጀመሩ በፊት የተላላፊነት የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ይፈፀምበታል።
2. ተላላፊ ዕቃዎች በባለሥልጣኑ በተወሰነው የጉምሩክ ወደብ በኩል በመግባት በተፈቀዱ የመተላለፊያ መስመሮች ዋናውን መንገድ ብቻ ተከትለው መጓጓዝ ይኖርባቸዋል።

3. ማናቸውም ተላላፊ ዕቃ እንቅስቃሴው በሚያበቃበት የጉምሩክ ወደብ በባለሥልጣኑ በተወሰነው ጊዜ እና ከጉምሩክ ትራንዚት መነሻ ቦታ በተላከበት ሁኔታ መድረስ ይኖርበታል።

6. ስለተላላፊ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መነሻ እና መድረሻ ቦታዎች

1. ወደ ሀገር ለሚገቡ ተላላፊ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መነሻ ቦታ የሚሆኑት የጉምሩክ መግቢያ በሮች ፤

- ሀ. በጅቡቲ በኩል ለሚገቡ ዕቃዎች - ጋላሬ እና ደወሌ፤
- ለ. በሱዳን በኩል ለሚገቡ ዕቃዎች - ሁመራ፤ መተማ ዩክንስ፤ ጋምቤላ ፤ ማንኩሽ እና ኩምሩክ፤
- ሐ. በኬንያ በኩል ለሚገቡ ዕቃዎች - ሞያሌ፤ አሞራቲ
- መ. በሶማሌ በኩል ለሚገቡ ዕቃዎች - ቶጎጫሌ፤ እንዲሁም
- ሠ. ባለሥልጣኑ የሚሰይማቸው ሌሎች መግቢያ በሮች ናቸው።

2. ወደ ሀገር ለሚገቡ ተላላፊ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታ የሚሆኑት፤

- ሀ. በመሐል ሀገር የሚገኝ የጉምሩክ ጣቢያ፤
- ለ. ፈቃድ የተሰጠው የጠቅላላ ወይም የግል ዕቃ ማከማቻ መጋዘን፤
- ሐ. የተፈቀደ የተላላፊ ዕቃ ማራገፊያ ቦታ፤
- መ. ባለሥልጣኑ የሚሰይመው የጉምሩክ ጣቢያ ወይም ጽ/ቤት እንዲሁም በሚመለከተው አካል የሚወሰኑ የደረቅ ወደቦች ናቸው።

3. ወደ ውጭ አገር ለሚወጡ ተላላፊ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መነሻ ቦታ ተደርገው የሚቆጠሩት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) የተዘረዘሩት የጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታዎች ናቸው።

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተዘረዘሩት የጉምሩክ መግቢያ በሮች፤ ወደውጭ አገር ለሚወጡ ተላላፊ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታዎች ተደርገው ይቆጠራሉ።

7. በሀገር ውስጥ የሚተላለፉ ዕቃዎች

በሀገር ውስጥ ለሚተላለፉ ዕቃዎች የጉምሩክ ትራንዚት መነሻ እና መድረሻ ቦታ ተደርገው የሚቆጠሩት በዚህ መመሪያ አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ (2) የተዘረዘሩት የጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታዎች ናቸው።

8. የመተላለፊያ መስመሮች፣ የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች እና ለእንቅስቃሴው የተፈቀደ ጊዜ

ወደ ውጭ ለሚላኩ ወይም ወደ ሀገር ለሚገቡ ወይም ለተላላፊ ዕቃዎች የመተላለፊያ መስመር ተብለው የሚቆጠሩት፤

1. በጀቡቲ በኩል ወደ ሀገር ለሚገቡ ወይም ከሀገር ለሚወጡ ተላላፊ ዕቃዎች፡-

ሀ. የመተላለፊያ መስመር የሚሆነው፡-

❖ ጋላፊ --- ሰመራ --- ሚሌ --- /ገዳማይቱ/--- ገዋኔ--- አዋሽ መተሐራ -----
 አዳማ ----- ሞጆ--- አዲስ አበባ
 ↘ ሐዋሳ

❖ ጋላፊ -- ሰመራ - ሚሌ--- ጭፍራ - ወልዲያ- አላማጣ- መቀሌ፣
 ወረታ → ጎንደር
 ባህርዳር

❖ ጋላፊ -ሰመራ- ሚሌ - ባቲ -ኮምቦልቻ

❖ ደወሌ --- ድሬዳዋ ---- ሐረር --- ጅጅጋ

ሆኖ ዋናውን የተፈቀደ መስመር በመከተል የሚጓጓዝ ይሆናል።

ለ. የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች

ጋላፊ፣ ሰመራ፣ ሚሌ፣ ገዳማይቱ፣ አዋሽ፣ ሞጆ፣ ጭፍራ፣
 ወልዲያ፣ ባቲ፣ ኮምቦልቻ፣ አላማጣ፣ ወረታ፣ መቀሌ፣ ጎንደር፣
 ባህርዳር፣ ሐረር፣ ጅጅጋ፣ ሚኤሶ፣ ደወሌ

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቀን ገደብ

❖ ከጋላፊ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት
 ❖ ከጋላፊ - መቀሌ/ጎንደር/ባህርዳር አራት ቀናት

❖ ከደወሌ - ጅጅጋ ሁለት ቀናት

❖ ከጋላፊ - ሐዋሳ ሦስት ቀናት

ናቸው።

2. በኬንያ በኩል ወደ ሀገር ለሚገቡ ወይም ከሀገር ለሚወጡ፦

ሀ. የመተላለፊያ መስመር የሚሆነው

❖ ሞያሌ---ሜጋ ---- ያቤሎ ---ሀገረማርያም --- ዲላ ---ሐዋሳ ----

ሻሸመኔ - ሞጆ - አዲስ አበባ

❖ አሞራቴ ---- አርባምንጭ ----- ሻሸመኔ ---- ሞጆ--- አዲስ አበባ

ሆኖ ዋናውን መንገድ በመከተል ብቻ ይሆናል።

ለ. የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች

አሞራቴ፣ ነገሌ ቦረና፣ ርቤ፣ ሞጆ፣ ሀዋሳ፣ ሜጋ፣ ዶሎ አዶ፣

ሞያሌ፣ ያቤሎ

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቀን ገደብ

❖ ከሞያሌ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት

❖ ከአሞራቴ --- አዲስ አበባ ሦስት ቀናት

3. በሱማሌ በኩል ወደ ሀገር ለሚገቡ ወይም ከአገር ለሚወጡ

ሀ. የመተላለፊያ መስመር የሚሆነው

❖ ቶጎጫሌ - ጅጅጋ--ሐርር - ሜኤሶ - አዋሽ - አዳማ- ሞጆ-- አዲስ አበባ

▲ድሬዳዋ

ሆኖ ዋናውን መንገድ በመከተል ብቻ ይሆናል።

ለ. የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች

ጅጅጋ፣ ሐረር፣ ደወሌ፣ ቶጎጫሌ፣ ሜኤሶ፣ አዋሽ፣ አዳማ፣ ሞጆ፣

አዲስ አበባ፣

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቀን ገደብ

❖ ከቶጎ ጫሌ - ድሬዳዋ ሁለት ቀናት

❖ ከቶጎ ጫሌ - አዲስ አበባ አራት ቀናት

4. በሱዳን በኩል ወደ ሀገር ለሚገቡ ወይም ከሀገር ለሚወጡ

ሀ. የመተላለፊያ መስመር የሚሆነው

- ❖ ሁመራ - ሽሬ - መቀሌ
- ❖ መተማዩሐንስ፣ ጎንደር - ሽሬ - መቀሌ
  - ባህርዳር - አዲስ አበባ
  - ወረታ - ወልዲያ - ኮምቦልቻ

- ❖ ሁመራ - ጎንደር - ባህርዳር - አዲስ አበባ
- ❖ ማንኩሽ --- ባህርዳር ---- አዲስ አበባ
- ❖ ጋምቤላ → ጅማ - ወሊሶ - አዲስ አበባ
  - ነቀምት - አምቦ - አዲስ አበባ
- ❖ ኩምሩክ - አሶሳ --- ነቀምት -- አምቦ--- አዲስ አበባ

ሆኖ ዋናውን መንገድ በመከተል ብቻ ይሆናል።

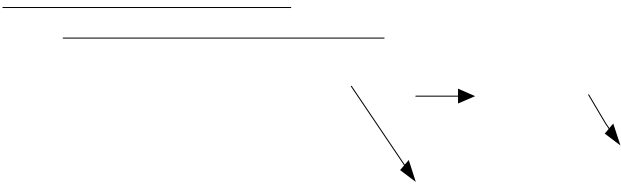
ለ. መቆጣጠሪያ ጣቢያዎች

ሁመራ፣ መተማዩሐንስ፣ ማንኩሽ፣ ጋምቤላ፣ ኩምሩክ መቀሌ፣ አዲስ አበባ

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቀን ገደብ፣

- ❖ ከሁመራ- መቀሌ ሁለት ቀናት
- ❖ ከመተማዩሐንስ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት
- ❖ ከሁመራ - አዲስ አበባ አራት ቀናት
- ❖ ከጋምቤላ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት
- ❖ ከማንኩሽ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት
- ❖ ከመተማዩሐንስ - መቀሌ ሁለት ቀናት
- ❖ ከኩምሩክ - አዲስ አበባ ሦስት ቀናት
- ❖ ከመተማዩሐንስ - ኮምቦልቻ ሁለት ቀናት

5. አገር አቋርጠው ለሚሄዱ

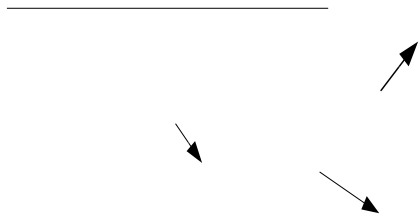

ሀ. የመተላለፊያ መስመር

በሱዳን በኩል ለሚገቡ ወይም ለሚወጡ

ሁመራ --- ሸሬ --- መቀሌ --- አላማጣ --- ወልዲያ

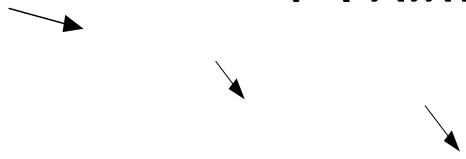
ጭ

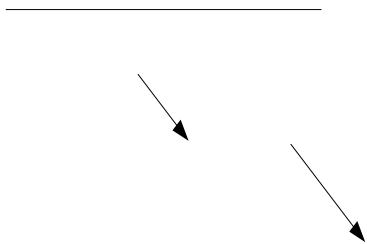
ኮ/ቻ --- አ.

መተማ የሐንስ --- ጎንደር --- ወረታ

ባህርዳር ---

ወልዲያ --- ጭፍራ --- ሚ

በጅቡቲ በኩል ለሚገቡ ወይም ለሚወጡ

ጋላሬ --- ሰመራ --- ሚሌ --- አዋሽ --- አዳማ --- ሞጆ ---

ጭፍራ --- ወልዲያ --- አላ

አሞራቴ --- አርባምንጭ --- ሻሻመኔ - ሞጆ --- አ

ለ. መቆጣጠሪያ ጣቢያዎች

የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች በእያንዳንዱ መስመር የተመለከቱት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1(ለ)፣ 2(ለ)፣ 3(ለ) እና 4(ለ) ላይ የተገለጹት ናቸው፡፡

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቀን ገደብ

- ❖ ከሁመራ ---- ጋላሬ አምስት ቀናት
- ❖ ከሁመራ --- ቶጎጫሌ ሰባት ቀናት
- ❖ ከሁመራ ---- ሞያሌ ስድስት ቀናት
- ❖ ከመተማ የሐንስ ---- ጋላሬ አምስት ቀናት
- ❖ ከመተማ የሐንስ ---- ቶጎጫሌ ሰባት ቀናት
- ❖ ከመተማ የሐንስ ----- ሞያሌ ስድስት ቀናት
- ❖ ከቶጎጫሌ ----- ሞያሌ ስድስት ቀናት
- ❖ ከደወሌ ---- ቶጎጫሌ ሦስት ቀናት
- ❖ ከጋላሬ ----- ሞያሌ ስድስት ቀናት

9. ክልከላ

ማንኛውም ተላላፊ ዕቃዎችን የሚያጓጉዝ አንጓዥ ከላይ በአንቀጽ 8 ላይ ከተዘረዘሩት የተፈቀዱ የመተላለፊያ መስመሮች ወይም የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች ውጪ ማንጓገፍውን ማሳረፍ፣ ማቆም ወይም ማንጓዝ የለበትም፡፡

ክፍል ሦስት

ስለ ኃላፊነት እና ግዴታዎች

10. የመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች፣ የመግቢያና መውጫ በሮች እና የቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ኃላፊነት

ማንኛውም የጉምሩክ መቆጣጠሪያ ጣቢያ፣ የመግቢያና መውጫ በሮ እንዲሁም ቅርንጫፍ ጽ/ቤት፡-

1. ወደ ሀገር እንዲገቡ፣ ከሀገር እንዲወጡ ወይም አገር አቋርጠው እንዲሄዱ ፈቃድ የተሰጣቸው ተላላፊ ዕቃዎች እና ማንኛንምም በባለሥልጣኑ በተወሰነው የጊዜ ገደብ እና ከጉምሩክ ትራንዚት መነሻ ቦታ በተነሱበት ሁኔታ ለመድረሳቸው ማረጋገጥ፤
2. የዕቃ መያዣው ወይም ማንኛንም የታሸገበት የጉምሩክ ማሸጊያ የተፈታ ወይም የተነሳ ወይም የተቀየረ እና ከተላላፊ ዕቃዎች ላይ ዕቃ ለመቀነስም ሆነ ለመጨመር የተደረገ ህገ-ወጥ ድርጊት ስለመፈፀሙ የሚያስረዱ ሁኔታዎች መኖራቸውን ካረጋገጡ ወይም በቂ ጥርጣሬ ካደረሰት የዕቃ መያዣውን ወይም ማንኛንም በራሳቸው የጉምሩክ ማሸጊያ በማሸግ በፌደራል ፖሊስ እና ወይም እንደአግባብነቱ በባለሥልጣኑ የህግ ማስከበር አባል/አፊሰር ታጅቦ ወደ ትራንዚት መድረሻ ጣቢያው እንዲጓጓዝ የማድረግ እና ተገቢው ህጋዊ እርምጃ መወሰዱን የመከታተል ኃላፊነት አለባቸው።
3. የመድረሻ ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ላይ በተገለፀው ሁኔታ የሚደርሱ ዕቃዎችን የትራንዚት ቡድንና የህግ ማስከበር የሥራ ሂደት በጋራ በዝርዝር በመፈተሽ የተገኘውን ውጤት እና የተወሰደውን እርምጃ ለሚመለከተው የመቆጣጠሪያ ጣቢያ ወይም ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤት ማሳወቅ ይኖርባቸዋል።

11. የፌደራል ፖሊስ ኃላፊነት

የፌደራል ፖሊስ በጉምሩክ አዋጅ የተጣለበት ኃላፊነት እንደተጠበቀ ሆኖ፡-

1. ከጉምሩክ መቆጣጠሪያ ጣቢያዎች፣ ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች እና የመግቢያና መውጫ በሮች በሚደርሰው መረጃ መሠረት በባለሥልጣኑ የተላላፊነት ፈቃድ

ተሰጥቷቸው የሚተላለፉ ዕቃዎችንና ማንንዳዎችን ከጉምሩክ ትራንዚት መነሻ ቦታ እስከ መድረሻ ቦታ ለመቆጣጠር የሚያስችለውን መርሐ ግብር ያዘጋጃል፤

2. በተዘጋጀው መርሐ ግብር መነሻነትም በየዕለቱ በዋናነት ከአዲስ አበባ አዳማ፣ ከአዳማ- አዋሽ፣ ከአዋሽ- ሚሌ እና ከሚሌ- ጋላፊ ያለውን ርቀት በመቀያየርና በመቀባበል የሚሸፍኑ የፖትሮል ተሽከርካሪዎችንና ስኳዶችን ያሰማራል፤ የተጠናከረ የክትትልና የቁጥጥር ሥርዓት ይዘረጋል፤ በሌሎች የመተላለፊያ መስመሮችም ተመሳሳይ ክትትልና ቁጥጥር ያካሂዳል፤
3. በመተላለፊያ መስመሮች ላይ የጉምሩክ ተላላፊ ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀምን ተላልፈው በፖትሮሊንግ ሥኪድ የሚያዙ ማንንዳዎችን እና እቃዎችን ከመቆጣጠሪያ ጣቢያዎችና ከቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ጋር በመቀናጀት ዕቃውን ከማንንዳዎቹ አጅቦ የጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታ ያደርሳል፤ ተገቢው ህጋዊ እርምጃ ለመውሰዱም ይከታተላል፤
4. ከዋናው መንገድ የሚወጡትንና ባልተፈቀደላቸው ቦታ የሚቆሙትን ማንንዳዎች አጅቦ ለሚቀጥለው ጣቢያ ያስተላልፋል፡፡
5. የፌዴራል ፖሊስ በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩትን ተግባራት እንደ አግባብነታቸው የክልል የፀጥታ ወይም ህግ አስከባሪ አካላትን በማሳተፍ ሊያከናውን ይችላል፡፡

12. የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት አስፈፃሚው ግዴታ

ማንኛውም ዕቃ የማስተላለፍ ሥራን የሚያካሂድ ሰው ተላላፊ ዕቃው በባለሥልጣኑ በተፈቀደው የጊዜ ገደብ እና በተላከበት ሁኔታ ውስጥ በጉምሩክ ትራንዚት መድረሻ ቦታ ካልደረሰ በስምንት የሥራ ሰዓት ውስጥ ለባለሥልጣኑ የማስታወቅ ግዴታ አለበት፡፡

13. የማንንዳዎች ኃላፊው ግዴታ

ማንኛውም የማንንዳዎች ኃላፊ፡-

1. ከባለሥልጣኑ ፈቃድ ሳይሰጠውና የጉምሩክ ሹም በሥፍራው ሳይኖር ወደ ሀገር የሚገባን ወይም ከሀገር የሚወጣን ተላላፊ ዕቃ እና ማንንዳዎች ከተወሰነው የጉምሩክ ወደብ ወይም የመተላለፊያ መስመር ውጪ ማንቀሳቀስ፣ ማቆም፣ ዕቃ መጫን ወይም ማራገፍ፣ ከተፈቀደለት ሰው በስተቀር ማንኛውንም ሌላ ሰው ወደ ማንንዳዎቹ እንዲጠጋ መፍቀድ፣ ወይም ማሳፈር፣ የጉምሩክ

እሽጎችን መፍታት፣ ማላቀቅ፣ መሥበር ወይም መቀየር ወይም እነዚህ ህገ-ወጥ ተግባራት በሌሎች ሰዎች እንዲፈፀሙ ማድረግ የተከለከለ ነው።

2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ (1) የተገለፀው ቢኖርም ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ሲያጋጥም ማንንኛው ከተወሰነው የጉምሩክ ወደብ ውጪ ሊቆም ይችላል። ይሁን እንጂ ይህንኑ ሁኔታ በአቅራቢያው ለሚገኝ ጽ/ቤት ወይም ሕግ አስከፊ አካል በ24 ሰዓት ውስጥ ሪፖርት ማድረግ አለበት።

ክፍል አራት

ቅጣቶች

14. በባለስልጣት እና በፌዴራል ፖሊስ ላይ የተጣሉትን ግዴታዎች ባለመወጣት ስለሚኖር ተጠያቂነት

ማንኛውም የባለሥልጣት መስሪያ ቤት የመቆጣጠሪያ ጣቢያ፣ ቅርንጫፍ ጽሕፈት ቤት፣ የመግቢያና መውጫ በር ሠራተኛ ወይም ሹም ወይም የፌዴራል ፖሊስ አባል በዚህ መመሪያ የተጣለበትን ኃላፊነት ባለመወጣት ጥፋት ፈጽሞ ሲገኝ በየመስሪያ ቤቶቹ የሠራተኞች አስተዳደር ደንብ የሚወሰደው የዲ.ሲ.ፕ.ሲን እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ በአዋጁ አንቀጽ 89 እና 90 ድንጋጌዎች መሠረት ይቀጣል።

15. ዕቃ የማስተላለፍ ሥራ የሚያስከትለውን ግዴታ ስለመጣስ

ማንኛውም ዕቃ የማስተላለፍ ሥራ የሚያካሄድ ሰው ወደ ሀገር የሚገባ ወይም ከሀገር የሚወጣ ተላለፊ ዕቃ በተፈቀደለት የመተላለፊያ መንገድ ላይ ለሚገኝ ወይም መተላለፍ ለሚያበቃበት የጉምሩክ ጣቢያ በዚህ መመሪያ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ መድረሱን በወቅቱ ያሳዳው እንደሆነ በአዋጁ አንቀጽ 103 ድንጋጌ መሠረት ከብር 5000 እስከ ብር 20000 ተቀጥቶ ፈቃዱ ይሰረዛል።

16. የመንገድ ኃላፊ ግዴታዎችን ስለመጣስ

1. ማንኛውም የመንገድ ኃላፊ ከተፈቀደለት ሰው በሥተቀር ሌላ ሰው ወደ ማንንኛው እንዲጠጋ ካደረገ ወይም ከተፈቀደለት የጊዜ ገደብ ዘግይቶ ከደረሰ ወይም ማንንኛው እንዲንቀሳቀስ በጉምሩክ ከተፈቀደ በኋላ ምክንያቱን ለጉምሩክ ሳያሳውቅና ፈቃድ ሳያገኝ እንዲቆይ ካደረገ በአዋጁ አንቀጽ 101(1)

ላይ በተመለከተው መሠረት ከብር 2000 እስከ ብር 5000 በሚደርስ የገንዘብ መቀጫ ይቀጣል።

2. ማንኛውም የማንንዣ ኃላፊ ጉምሩክ ወደብ በደረሰ ማንንዣ ላይ የጉምሩክ ሹም በሌለበት ዕቃ የጫነ ወይም ያራገፈ ወይም ለመጫን ወይም ለማረጋገጥ ሙከራ ያደረገ እንደሆነ በአዋጁ አንቀጽ 101(2) መሠረት ከብር 7000 እስከ ብር 10000 በሚደርስ መቀጫ እና ከ5 እስከ 7 ዓመት በሚደርስ እስራት ይቀጣል።
3. ማንኛውም የማንንዣ ኃላፊ ወደ ሀገር የሚገባ ወይም ከሀገር የሚወጣ ተላላፊ ዕቃን ከጉምሩክ ወደብ ውጭ ያራገፈ ወይም የጫነ ወይም ለማራገፍ ወይም ለመጫን የሞከረ እንደሆነ በአዋጁ አንቀጽ 101(3) ላይ በተደነገገው መሠረት የዕቃው መወረስ እንደተጠበቀ ሆኖ ከብር 7000 እስከ ብር 10000 በሚደርስ የገንዘብ መቀጫ እና ከ7 እስከ 15 ዓመት በሚደርስ ዕኑ እስራት ይቀጣል።
4. ማንኛውም የማንንዣ ኃላፊ የዕቃ ሙተላላፊ ሰነድ (የመንገድ ወረቀት) የሰረዘ፣ የደለዘ፣ ወደ ሐሰት የለወጠ ወይም በሰነዱ ላይ ተገቢ ያልሆነ ድርጊት የፈፀመ እንደሆነ በአዋጁ አንቀጽ 93 /1/ሐ መሠረት ይቀጣል።

17. አሽገኞችን ስለመፍታት

1. ማንኛውም ሰው ከባለሥልጣኑ ፈቃድ ሳያገኝ፡-
  - ሀ. በሙተላለፍ ላይ ባሉ ወይም የጉምሩክ ወደብ በደረሱ ማንንዣዎች ወይም ዕቃዎች ላይ የተደረገውን የጉምሩክ ማሸጊያ የፈታ ወይም የቆረጠ ወይም ያላቀቀ እንደሆነ፣ ወይም
  - ለ. በዕቃው ወይም በዕቃው መያዣ ላይ የተደረገውን ምልክት ያነሳ፣ የፋቀ፣ የሰረዘ ወይም የለወጠ እንደሆነ፣ ወይም
  - ሐ. ማሸጊያውን ወይም መያዣውን ከፍቶ ወይም ሰብሮ አንዱን ዕቃ ከሌላው የደባለቀ፣ ያገደለ፣ የጨመረ እንደሆነ፣በአዋጁ አንቀጽ 95(1) ላይ በተደነገገው መሠረት ከብር 5000 እስከ ብር 10000 በሚደርስ የገንዘብ መቀጫ እና ከ7 እስከ 10 ዓመት በሚደርስ ዕኑ እሥራት ይቀጣል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተው ድርጊት የተፈፀመው ኃይል በመጠቀም ወይም በቡድን በመደራጀት ከሆነ በአዋጁ አንቀጽ 95(2) መሠረት የዕኑ እሥራቱ ከ10 እስከ 15 ዓመት ከፍ ይደረጋል።

ክፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

18. ለህዝብ ስለማሳወቅ

ባለሥልጣኑ በዚህ መመሪያ መሠረት ከወሰናቸው የመግቢያና የመውጫ በሮች እንዲሁም የመተላለፊያ መስመሮች መካከል በስራ ላይ የሚውሉትን በየጊዜው በሚያወጣው የህዝብ ማስታወቂያ ይገልጻል።

19. የወሮታ ክፍያ

በጉምሩክ ትራንዚት ሥነ-ሥርዓት አፈፃፀም ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎችን ለሚጠቁም እና ለሚይዝ ማንኛውም ሰው ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የወሮታ ክፍያ ይፈጸማል።

20. የተሻሩ መመሪያዎችና ስርኩላሮች

ይህን መመሪያ የሚቃረኑ መመሪያዎች፣ ስርኩላሮች እና የአሠራር ሥርዓቶች በዚህ መመሪያ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት የላቸውም።

21. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤት ዋና ዳይሬክተር ተፈርሞ ከወጣበት እለት ጀምሮ ተፈፃሚ ይሆናል።

አዲስ አበባ _____ ቀን 2001 ዓ.ም

መላኩ ፈንታ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
ዋና ዳይሬክተር